

Sjednici Predsjedništva SABA RH prisustvovali predsjednik Republike Hrvatske dr. Ivo Josipović i bivši predsjednik RH i počasni predsjednik SABA RH Stjepan Mesić. Predsjedništvo Saveza antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske raspravljalo je 10. lipnja ove godine o odnosu prema žrtvama II. svjetskog rata, na sjednici kojoj su prisustvovali predsjednik Republike Hrvatske dr. Ivo Josipović te bivši predsjednik Republike i počasni predsjednik SABA RH Stjepan Mesić.

U prvom dijelu sjednice počasni predsjednik Stjepan Mesić je zahvalio na izboru za tu dužnost i naglasio da je to shvatio kao veliko priznanje, ali i odgovornost i obvezu.

„Ja se nisam bez razloga punih deset godina upirao da reafirmiram antifašizam kao temeljni kamen na kojem počiva zgrada samostalne hrvatske države. Izloženi smo ofenzivi ustašonostalgicara i povijesnih revizionista. Nastupaju samo prividno neusklađeno, a zapravo vrlo koordinirano. Nastupaju agresivno i uspješno, dobrim dijelom i zahvaljujući podršci što je dobivaju na medijskoj sceni zainteresiranoj prije svega za ostvarivanje profita, a ne za istinu. A dobro je poznato da se laži i izmišljene senzacije prodaju bolje od najistinitije istine.

### **Veličanje fašizma u Europi ne prolazi**

Ova naša organizacija posljednja je crta obrane od te najezde koja prijeti da nas vrati natrag i da nam – u krajnjoj liniji – zatvori i vrata Europske unije“, kazao je Mesić. On je upozorio da veličanje fašizma u Europi ne prolazi jer je današnja Europa ipak sazdana na antifašizmu.

„Točno je da državna politika u određenim prigodama nađe lijepe riječi za antifašizam, ali kada treba spriječiti napadaje ne antifašizam, kada treba spriječiti trovanje mladih koji ne znaju i kojima je uskraćena šansa da saznaju, onda ta ista državna politika uglavnom nijemo promatra i zaklanja se iza floskule o slobodi javne riječi i iznošenja vlastitih prosudbi“.

Po riječima Mesića, SABA RH mora sebi postaviti dva cilja. „Prvo, da zastupa stanovišta koja su kristalno jasna, bez ikakvih odstupanja, bez kompromiserstva i bez bilo kakve naznake koketiranja s onima koji traže i najmanji povod da kompromitiraju antifašizam“. Pojasnio je da to znači „osuditi zločine koje su pobjednici počinili poslije završetka rata – svakako. Službeno odati počast pripadnicima kvislinskih snaga koje su četiri godine ratovala na strani nacifašističkih okupatora – nikako“.

Naš drugi cilj mora biti „privlačenje što većeg broja mladih u redove naše organizacije i njezino postupno transformiranje iz Saveza antifašističkih boraca i antifašista u Savez antifašista i antifašističkih boraca, odnosno, u konačnici: u Savez antifašista Republike Hrvatske. Mi ne smijemo dozvoliti da vrijednosti antifašizma umru s posljednjim antifašističkim borcem. Bila bi to izdaja“, ocijenio je Mesić i zaključio: „Hrvatski je antifašizam, u okvirima jugoslavenske borbe za slobodu u Drugome svjetskom ratu bio po mnogo čemu specifičan. Jedini autohtoni ustanak u porobljenoj Europi, jedini ustanak koji je uspijevaio stvarati i održavati oslobođena područja i na njima uspostavljati strukture vlasti, jedini ustanak koji je na kraju rata imao vlastitu, snažnu armiju i koji oslobođenje svoje zemlje nije dugovao trupama Saveznika. To je istina koju moramo uporno ponavljati i s kojom moramo upoznavati one koji ne znaju, mlade u prvom redu. Samo ako ta istina pobijedi, Hrvatska ima budućnost“.

### **Sve otvoreniji napadi na antifašizam**

Potpredsjednik SABA RH Tomislav Ravnić istaknuo je da je politika Stjepana Mesića dovela Hrvatsku u normalne tokove. On zaslužuje naše povjerenje i zahvalnost i molimo ga da tako nastavi i dalje.

Politika hrvatske aktualne izvršne vlasti nas ne zadovoljava. Ne provode Deklaraciju o antifašizmu koju je usvojio Hrvatski sabor čak do te mjere da imamo elemenata i za tužbu,

kazao je Ravnić te dodao da ima otvorenih napada na antifašiste čak i s javne televizije. Na to je Mesić dodao da ima puno pamfleta protiv antifašističkih boraca i antifašista da jačaju ustašoidi koji pokušavaju oživjeti ideologiju koje više nema. Kvislinške snage koje su poražene na kraju II. svjetskog rata nazivaju Hrvatskom vojskom. Mora biti jasno da je jedina Hrvatska vojska u II. svjetskom ratu bila partizanska Narodnooslobodilačka vojska.

U završnim bitkama su ginuli i na jednoj i na drugoj strani. Danas, međutim, tvrde da su ginule nevine žrtve i da su antifašisti činili zločine.

Sada Hebrang predlaže zakon za obilježavanje komunističkih zločina. Nemamo pravo izjednačavati one koji su bili na strani fašizma s onima koji su bili na pravoj, pobjedničkoj strani i koji su donijeli mir Europi i svijetu. A danas se iskripljavanjem istine i lažima pokušava stvarati euforija o tisućama nevinih žrtava, kaže Mesić.

Drago Vukušić je naglasio da Mesić ima najveće zasluge za reafirmaciju antifašizma. Uz naše mlade antifašiste on je garancija da ćemo obraniti antifašizam, ističe Vukušić.

### **Sjećanja i dokumenti u službi istine**

U nastavku sjednice uvodno izlaganje podnijela je predsjednica SABA RH dr. Vesna Čulinović-Konstantinović podsjećajući da u ovoj godini obilježavamo 65. obljetnicu pobjede nad fašizmom. Upozorila je na sve učestalije pojave krivotvorenja povijesti i na okrivljavanje antifašista „za nedjela i masovna ubojstva bez suđenja“. Definiiraju ratne okršaje nakon završetka rata kao ubojstva, „ne spominjući da su se oružjem borili protiv naše armije i onda kad su sve nacifašističke vojske već predale oružje pobjednicima. Ne priznaju ni da su sobom, kao zaštitni 'živi zid' povelili i civile od kojih su mnogi u tim borbama stradali“, kazala je dr. Čulinović-Konstantinović i dodala: „Njihovi 'dokazi' u pravilu se odnose na grobišta u kojima je najviše posmrtnih ostataka ustaša i okupatorske vojske. Mi se ne želimo pravdati, ali želimo utvrđivanje istine i procesuiranje krivaca za nedjela. Želimo da prestane bacanje ljage na nas, na Tita i na našu NOB“.

Život Europe temelji se na postavkama antifašizma, na demokraciji, poštivanju različitosti, nenasilju, čuvanju mira. Sve što narušava tu harmoniju nije u svijetu poželjno. Hrvatska unutrašnja politika mora se u to uklopiti i spriječiti ekstremističke ispade. Vid takvog ponašanja imali smo prilike uočiti u Kumrovcu na proslavi Dana mladosti-radosti, kada je kordon policije ogradio šačicu ekstremista i time osigurao nesmetano odvijanje naše proslave. To što HTV još uvijek daje prostor proustaškim grupicama i njihovim glasnogovornicima ne znači da će se to održati“, upozorava dr. Čulinović-Konstantinović.

Mi smo bili pobjednici, a da bi to ostali moramo pred sobom i pred javnošću čuvati istinu. Boreći se za pobjedu istine mi koristimo sjećanja i dokumente. To je sadržano u našim publikacijama, pa je usprkos lošem financijskom stanju, potrebno nastaviti u tom smjeru.

„Jedan od problema moramo i mi među sobom raspraviti, a to je odnos prema onima koji ne misle isto kao i mi. Trebali bi se potruditi da nam se približe i da nas razumiju, u tom sklopu je najvažnije da djeci u školama kažemo istinu o antifašističkoj borbi i strahotama u vrijeme NDH. I tu se, čini mi se, otvaraju nove mogućnosti, polako, ali ipak. Mladi antifašisti nam u tome pomažu, između ostalog i druženjem s mladima iz drugih sredina“

### **Ne krijemo greške koje su se događale**

„Pred nama je novo doba u kojem ćemo imati i mi važnu društvenu ulogu. Radi toga mi ne smijemo kriti, kao što ni do sada nismo krili, greške koje su se događale u poslijeratnom periodu. Ali, moramo naglasiti da mi, antifašisti nismo imali kriminalne radnje kao sistem ponašanja, ali je bilo ekscesa i osvete koji se nisu mogli spriječiti“, zaključila je dr. Vesna Čulinović-Konstantinović i pozvala na jedinstvo članova SABA „koje mora ostati iznad svih

drugih motiva“.

U raspravi je potom predsjednik nadzornog odbora SABA Etores Poropat podnio izvještaj o materijalno – financijskom poslovanju naglasivši da sredstava s kojim raspolaže SABA RH nisu dostatna. Ove godine smo, do sada, dobili samo polovinu od planiranih i obećanih sredstava iz Državnog proračuna, a troškovi su povećani za redovne aktivnosti, upozorio je Poropat.

Rudolf Kahlina je ocijenio da se SABA do sada uspješno suprotstavlja nasrtajima na antifašizam, a posebno je u tome istaknuo ulogu Stjepana Mesića.

Nikola Dobre primjerima iz Zadra je pokazao kako neke lokalne vlasti omalovažavaju antifašizam.

Gordana Lacković je naglasila da je ozbiljan problem financiranje SABA u cjelini i na terenu. I to je dokaz da se ne ostvaruje Deklaracija o antifašizmu. Mi se moramo obratiti i međunarodnim veteranskim organizacijama i upozoriti s kojim se poteškoćama suočavamo.

Branko Grošeta je podsjetio da dobivamo samo obećanja da će Deklaracija biti provedena, ali se ništa konkretno ne čini. Napomenuo je i da je u Kumrovcu bio neprimjeren odnos vlasti prema grupici crnokošuljaša koji su tamo došli orgijati. Nije im trebalo dati dozvolu za to okupljanje, kazao je Grošeta i istaknuo da zbog toga treba izraziti protest.

### **Ivo Josipović: I moj je otac bio partizan**

U drugom dijelu sjednice Predsjedništva SABA RH sudjelovao je i predsjednik Republike Hrvatske dr. Ivo Josipović, uključivši se u raspravu o odnosu prema žrtvama u II. svjetskom ratu. „I moj je otac bio partizan,“ podsjetio je dr. Josipović, ističući da je ponosan zbog toga jer su partizani bili na pravoj strani.

Suočavamo se s pokušajima revizionizma povijesti, a posebno događaja na kraju II. svjetskog rata.

Naš pristup je istina za koju ćemo se uvijek boriti, kazao je Josipović, dodajući da smo se u stanju suočiti i s pogreškama koje su se događale. Najavio je svoj odlazak na Tezno i Bleiburg te izrazio želju da mu se pridruže i antifašisti. Time bi učinili jednu gestu prije proslave u Brezovici i Podgariću, položili bi vijenac i izrazili žaljenje, a istovremeno bi bili ponosni na antifašizam.

U raspravi u kojoj su sudjelovali Mirko Mećava, Branko Grošeta, Etores Poropat, Katica Sedmak, Juraj Hrženjak, Fred Matić (savjetnik predsjednika RH) Ivan Fumić, Tomo Ravnić, Vedran Žuvela, Juraj Krstičević, Slobodan Landup. Mario Šimunković, Drago Vukušić, dr. Branko Dubravica, Alen Budai, Adam Dupalo, Živko Juzbašić, Slavko Matić i drugi, bilo je različitih stavova. Usvojen je zaključak kojim je podržana inicijativa predsjednika Republike dr. Ive Josipovića da se izrazi žaljenje zbog nevinih žrtava II. svjetskog rata.

Većinom glasova zaključeno je i da se podržava inicijativa za odlazak članova SABA RH u Tezno kraj Maribora u pratnji predsjednika Republike Hrvatske dr. Ive Josipovića, da se izrazi žaljenje nevinim žrtvama, a u Bleiburg, kako je naglašeno, mogu ići pojedinci.

### **Novi kolektivni član SABA RH**

Predsjedništvo SABA RH prihvatilo je prijedlog da kolektivni član Saveza antifašističkih boraca i antifašista postane nevladina udruga Centar za društvena istraživanja „dr. Branko Horvat“ (CBH).

Ta udruga je kao svoje glavne ciljeve postavila borbu protiv svakog oblika fašizma, nacizma, ustaštva, četništva, antisemitizma i općenito mržnje utemeljene na rasnoj, vjerskoj i nacionalnoj osnovi. Zalaže se i za borbu protiv povijesnog revizionizma te za dokumentiranje svjedočanstava boraca NOR-a.

U zaključku Predsjedništva se naglašava da je Udruga, kao kolektivni član, dužna pridržavati se

programskih načela SABA RH.

**Povelja SABA RH Mesiću**

Bivšem predsjedniku Republike Hrvatske i počasnom predsjedniku Saveza antifašističkih boraca i antifašista RH Stjepanu Mesiću dodijeljena je Povelja SABA RH u znak zahvalnosti za sve što je činio u vrijeme predsjedničkog mandata i što čini danas za afirmaciju antifašizma.

To najviše priznanje SABA RH, na sjednici Predsjedništva svečano mu je uručila predsjednica Saveza antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske dr. Vesna Čulinović-Konstantinović.

Mesić se zahvalio na priznanju i poručio da će se nastaviti zalagati za istinu o antifašističkoj borbi i da će uvijek biti na strani antifašističkih boraca i antifašista.